

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

ผลการศึกษาสภาพการบริหาร โดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 1 ผู้วิจัยได้นำเสนอสรุปผลการวิจัย ตามหัวข้อดังต่อไปนี้

1. สรุปผล
2. อภิปรายผล
3. ข้อเสนอแนะ

สรุปผล

จากการวิจัยสภาพการบริหาร โดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 1 สรุปได้ดังนี้

ระยะที่ 1 ศึกษาสภาพการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 1 ผลการศึกษาสรุปได้ดังนี้

1. ผลการศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามสถานภาพและขนาดของโรงเรียน

จากการศึกษา พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามโดยรวม จำนวน 339 คน จำแนกเป็นประธานคณะกรรมการศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 113 คน คิดเป็นร้อยละ 33.33 ผู้แทนครู จำนวน 133 คน คิดเป็นร้อยละ 33.33 และผู้อำนวยการโรงเรียน จำนวน 113 คนคิดเป็นร้อยละ 33.33

เมื่อจำแนกตามขนาดของโรงเรียน พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามขนาดโรงเรียนโดยรวม จำนวน 339 คน จำแนกเป็นโรงเรียนขนาดเล็ก จำนวน 168 คน คิดเป็นร้อยละ 49.60 โรงเรียนขนาดกลาง จำนวน 135 คน คิดเป็นร้อยละ 39.80 โรงเรียนขนาดใหญ่ จำนวน 33 คน คิดเป็นร้อยละ 9.70 และโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 0.90

2. ผลการศึกษาระดับความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามต่อสภาพการบริหาร โดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 1 พบว่า

2.1 สภาพการบริหาร โดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของ โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคายเขต 1 โดยรวมอยู่ในระดับมาก

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด 2 ด้านคือ ด้านหลักการตรวจสอบและถ่วงดุล และด้านหลักการบริหารจัดการตนเอง อีก 4 ด้านอยู่ในระดับมาก เรียงอันดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ 1) ด้านหลักนิติธรรม 2) ด้านหลักการคืนอำนาจการจัดการศึกษาให้แก่ประชาชน 3) ด้านหลักการบริหารแบบมีส่วนร่วม และ 4) ด้านหลักการกระจายอำนาจ ตามลำดับ พิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า

1. ด้านหลักการกระจายอำนาจ มีความคิดเห็นโดยรวมอยู่ในระดับมาก เรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก คือ มีการมอบหมายหน้าที่ความรับผิดชอบและให้อำนาจการตัดสินใจให้แก่บุคลากร ในการปฏิบัติงานด้านการบริหารทั่วไป รองลงมาคือ มีการมอบหมายหน้าที่ ความรับผิดชอบและให้อำนาจการตัดสินใจให้แก่บุคลากรในการปฏิบัติงานด้านการบริหารบุคลากร และมีการมอบหมายหน้าที่ ความรับผิดชอบและให้อำนาจการตัดสินใจ ให้แก่บุคลากรในการปฏิบัติงานด้านวิชาการ ตามลำดับ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ มีการมอบหมายหน้าที่ความรับผิดชอบและให้อำนาจการตัดสินใจให้แก่บุคลากร ในการปฏิบัติงานด้านงบประมาณ-การเงิน

2. ด้านการบริหารแบบมีส่วนร่วม มีความคิดเห็น โดยรวม อยู่ในระดับมาก เรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก คือ เปิดโอกาสให้ครู และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน มีส่วนร่วมในการตรวจสอบและปรับปรุงแก้ไขการปฏิบัติงานด้านบุคลากร รองลงมาคือเปิด โอกาสให้ครูและคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีส่วนร่วมในการตรวจสอบและปรับปรุงแก้ไขการปฏิบัติงานด้านการบริหารทั่วไป และ เปิดโอกาสให้ครู และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีส่วนร่วมในการรับผิดชอบและแสดงความยินดีในผลการปฏิบัติงานด้านวิชาการ ตามลำดับ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ เปิดโอกาสให้ครูและคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีส่วนร่วมวางแผนงานและปฏิบัติงานด้านงบประมาณ-การเงิน

3. ด้านหลักการคืนอำนาจการจัดการศึกษาให้แก่ประชาชน มีความคิดเห็นโดยรวมอยู่ในระดับมาก เรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ มีการสรรหาคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานด้วยความโปร่งใสและเป็นประชาธิปไตย รองลงมาคือ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมาจากตัวแทนกลุ่มต่าง ๆ อย่างหลากหลายและมีองค์ประกอบครบถ้วน และมีการกำหนดนโยบาย วิสัยทัศน์ และแผนพัฒนาการศึกษาสอดคล้อง ตรงความต้องการของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีการประชุมอย่างสม่ำเสมอ และนำมติที่ประชุมไปสู่การปฏิบัติจริง

4. ด้านหลักการบริหารจัดการตนเองมีความคิดเห็นโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ กระบวนการบริหารงาน ด้านวิชาการได้ตามศักยภาพของตนเอง รองลงมาคือ การจัดระบบการบริหารงานด้าน การบริหารทั่วไปได้ด้วยตนเอง และมีกระบวนการบริหารงานด้านบุคลากรได้ตามศักยภาพของตนเอง ตามลำดับ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ มีการจัดระบบการบริหารงานด้านงบประมาณ-การเงินได้ด้วยตนเอง

5. ด้านหลักการตรวจสอบและถ่วงดุล มีความคิดเห็นโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ มีการเขียนสรุปรายงานผลการประเมินระบบประกันคุณภาพการศึกษา (SAR) รองลงมาคือ การประชาสัมพันธ์ระบบและมาตรฐานการประกันคุณภาพการศึกษาให้ครูทราบ และเปิดโอกาสให้ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องเสนอแนะแนวทางการประกันระบบคุณภาพการศึกษา ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ มีการจัดทำเครื่องมือประเมินระบบประกันคุณภาพการศึกษาตามมาตรฐานที่กำหนด

6. ด้านหลักนิติธรรม มีความคิดเห็นโดยรวมอยู่ในระดับมาก เรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ มีการทำความเข้าใจในเรื่องของแผนรวมขององค์กรแก่ทุกคนที่รับผิดชอบ รองลงมาคือการกำหนดขอบเขตอำนาจ ภาระหน้าที่ในการปฏิบัติงานที่ชัดเจน และมีการกำหนดกฎ ระเบียบต่าง ๆ ของหน่วยงานที่สอดคล้องกับอำนาจตามกฎหมาย ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ มีระบบให้บุคลากรตระหนักในความรับผิดชอบในหน้าที่ของตนเอง หน้าที่ต่อสังคมทั้งพร้อมรับการตรวจสอบ

2.2 ความคิดเห็นของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานต่อสภาพการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคายเขต 1 จำแนกตามสถานภาพ โดยรวมอยู่ในระดับมาก

เมื่อพิจารณาตามสถานภาพ พบว่า ประธานคณะกรรมการสถานศึกษา
ขั้นพื้นฐาน ผู้แทนครู และผู้อำนวยการ โรงเรียนมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารโดยใช้
โรงเรียนเป็นฐานในด้านที่มากที่สุดเหมือนกัน คือ ด้านหลักการตรวจสอบและถ่วงดุล
เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน จำแนกตามสถานภาพ พบว่า

1. ด้านหลักการกระจายอำนาจ

ประธานคณะกรรมการสถานศึกษาสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน มีความ
คิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารตามหลักการกระจายอำนาจ โดยรวมอยู่ในระดับมาก

ผู้แทนครู มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารตามหลักการกระจายอำนาจ
โดยรวมอยู่ในระดับมาก

ผู้อำนวยการโรงเรียน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารตามหลักการ
กระจายอำนาจ โดยรวมอยู่ในระดับมาก

2. ด้านหลักการบริหารแบบมีส่วนร่วม

ประธานคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับ
การบริหารตามหลักการบริหารแบบมีส่วนร่วม โดยรวมอยู่ในระดับมาก

ผู้แทนครู มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารตามหลักการบริหารแบบมี
ส่วนร่วม โดยรวมอยู่ในระดับมาก

ผู้อำนวยการโรงเรียน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารตามหลักการ
บริหารแบบมีส่วนร่วม โดยรวมอยู่ในระดับมาก

3. ด้านหลักการคืนอำนาจการจัดการศึกษาให้แก่ประชาชน

ประธานคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับ
การบริหารตามหลักการคืออำนาจการจัดการศึกษาให้แก่ประชาชน โดยรวมอยู่ในระดับมาก

ผู้แทนครู มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารตามหลักการคืนอำนาจการ
จัดการศึกษาให้แก่ประชาชน โดยรวมอยู่ในระดับมาก

ผู้อำนวยการโรงเรียน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารตามหลักการคืน
อำนาจการจัดการศึกษาให้แก่ประชาชน โดยรวมอยู่ในระดับมาก

4. ด้านหลักการบริหารจัดการตนเอง

ประธานคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับ
การบริหารตามหลักการบริหารจัดการตนเอง โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

ผู้แทนครู มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารตามหลักการบริหารจัดการตนเอง โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

ผู้อำนวยการโรงเรียน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารจัดการตนเอง โดยรวมอยู่ในระดับมาก

5. ด้านหลักการตรวจสอบและถ่วงดุล

ประธานคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารตามหลักการตรวจสอบและถ่วงดุล โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

ผู้แทนครู มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารตามหลักการตรวจสอบและถ่วงดุล โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

ผู้อำนวยการโรงเรียน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารตามหลักการตรวจสอบและถ่วงดุลโดยรวมอยู่ในระดับมาก

6. ด้านหลักนิติธรรมประธานคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารตามหลักนิติธรรม โดยรวมอยู่ในระดับ มาก

ผู้แทนครู มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารตามหลักนิติธรรม โดยรวมอยู่ในระดับ มาก

ผู้อำนวยการโรงเรียนมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารตามหลักนิติธรรม โดยรวมอยู่ในระดับ มาก

2.3 ความคิดเห็นของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานต่อสภาพการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 1 จำแนกตามขนาดของโรงเรียน โดยรวมอยู่ในระดับมาก

เมื่อพิจารณาตามขนาดของโรงเรียนพบว่า โรงเรียนทุกขนาดมีการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานอยู่ในระดับมาก เรียงอันดับค่าเฉลี่ยที่มากที่สุดของขนาดโรงเรียนตามลำดับ คือ 1) โรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ มีการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานด้านการตรวจสอบและถ่วงดุล อยู่ในระดับมาก 2) โรงเรียนขนาดใหญ่ มีการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานด้านการตรวจสอบและถ่วงดุล อยู่ในระดับมาก 3) โรงเรียนขนาดกลาง มีการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานด้านการบริหารจัดการตนเอง อยู่ในระดับมาก และ 4) โรงเรียนขนาดเล็กมีการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานด้านการตรวจสอบและถ่วงดุล อยู่ในระดับมาก

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน จำแนกตามขนาดของโรงเรียน พบว่า

1. ด้านหลักการกระจายอำนาจ

โรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ มีการบริหารด้านหลักการกระจายอำนาจ โดยรวมอยู่ใน ระดับมาก

โรงเรียนขนาดใหญ่มีการบริหารด้านหลักการกระจายอำนาจ โดยรวมอยู่ในระดับมาก

โรงเรียนขนาดกลางมีการบริหารด้านหลักการกระจายอำนาจ โดยรวมอยู่ในระดับมาก

โรงเรียนขนาดเล็กมีการบริหารด้านหลักการกระจายอำนาจ โดยรวมอยู่ในระดับมาก

2. ด้านหลักการบริหารแบบมีส่วนร่วม

โรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษมีการบริหารตามหลักการบริหารแบบมีส่วนร่วม โดยรวมอยู่ในระดับ มาก

โรงเรียนขนาดใหญ่มีการบริหารตามหลักการบริหารแบบมีส่วนร่วม โดยรวมอยู่ในระดับ มาก

โรงเรียนขนาดกลางมีการบริหารตามหลักการบริหารแบบมีส่วนร่วม โดยรวมอยู่ในระดับ มาก

โรงเรียนขนาดเล็กมีการบริหารตามหลักการบริหารแบบมีส่วนร่วม โดยรวมอยู่ในระดับ มาก

3. ด้านหลักการคืนอำนาจการจัดการศึกษาให้แก่ประชาชน

โรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ มีการบริหารตามหลักการคืนอำนาจการจัดการศึกษาให้แก่ประชาชน โดยรวมอยู่ในระดับ มากที่สุด

โรงเรียนขนาดใหญ่ มีการบริหารตามหลักการคืนอำนาจการจัดการศึกษาให้แก่ประชาชน โดยรวมอยู่ในระดับ มาก

โรงเรียนขนาดกลาง มีการบริหารตามตามหลักการคืนอำนาจการจัดการศึกษาให้แก่ประชาชน โดยรวมอยู่ในระดับ มาก

โรงเรียนขนาดเล็ก มีการบริหารตามหลักการคืนอำนาจการจัดการศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับ มาก

4. ด้านหลักการบริหารจัดการตนเอง

โรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ มีการบริหารตามหลักการบริหารจัดการตนเอง โดยรวมอยู่ในระดับ มากที่สุด

โรงเรียนขนาดใหญ่ มีการบริหารตามหลักการบริหารจัดการตนเอง โดยรวมอยู่ในระดับ มากที่สุด

โรงเรียนขนาดกลาง มีการบริหารตามหลักการบริหารจัดการตนเอง โดยรวมอยู่ในระดับ มากที่สุด

โรงเรียนขนาดเล็ก มีการบริหารตามหลักการบริหารจัดการตนเอง โดยรวมอยู่ในระดับ มากที่สุด

4. ด้านหลักการตรวจสอบและถ่วงดุล

โรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ มีการบริหารตาม หลักการตรวจสอบและถ่วงดุล โดยรวมอยู่ในระดับ มากที่สุด

โรงเรียนขนาดใหญ่ มีการบริหารตามหลักตรวจสอบและถ่วงดุลโดยรวมอยู่ในระดับ มากที่สุด

โรงเรียนขนาดกลาง มีการบริหารตาม หลักการตรวจสอบและถ่วงดุล โดยรวมอยู่ในระดับ มากที่สุด

โรงเรียนขนาดเล็ก มีการบริหารตามหลักการตรวจสอบและถ่วงดุล โดยรวมอยู่ในระดับ มากที่สุด

5. ด้านหลักนิติธรรม

โรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ มีการบริหารตามหลักนิติธรรม โดยรวมอยู่ในระดับ มาก

โรงเรียนขนาดใหญ่ มีการบริหารตามหลักนิติธรรม โดยรวมอยู่ในระดับ มาก

โรงเรียนขนาดกลาง มีการบริหารตามหลักนิติธรรม โดยรวมอยู่ในระดับ มาก

โรงเรียนขนาดเล็ก มีการบริหารตามหลักนิติธรรม โดยรวมอยู่ในระดับมาก

3. ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามต่อสภาพการบริหาร โดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 1

3.1 ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นต่อการบริหาร โดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน จำแนกตามสถานภาพของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า ความคิดเห็นของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานต่อการบริหาร โดยใช้โรงเรียนเป็นฐานโดยรวมและรายด้านแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

เมื่อนำมาเปรียบเทียบรายคู่ พบว่า

1. ด้านหลักการกระจายอำนาจ ประธานคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานกับผู้แทนครูมีความคิดเห็น ไม่แตกต่างกัน ส่วนประธานคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานกับผู้อำนวยการ โรงเรียน และ ผู้แทนครูกับผู้อำนวยการ โรงเรียน มีความคิดเห็นแตกต่างกัน โดยผู้อำนวยการ โรงเรียนมีความคิดเห็นต่อสภาพการบริหาร โดยใช้โรงเรียนเป็นฐานมากที่สุด

2. ด้านหลักการบริหารแบบมีส่วนร่วม ประธานคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานกับผู้แทนครูมีความคิดเห็น ไม่แตกต่างกัน ส่วนประธานคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานกับผู้อำนวยการ โรงเรียน และ ผู้แทนครูกับผู้อำนวยการ โรงเรียน มีความคิดเห็นแตกต่างกัน โดยผู้อำนวยการ โรงเรียนมีความคิดเห็นต่อสภาพการบริหาร โดยใช้โรงเรียนเป็นฐานมากที่สุด

3. ด้านหลักการคืนอำนาจการจัดการศึกษาให้แก่ประชาชน ประธานคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานกับผู้อำนวยการ โรงเรียน มีความคิดเห็น ไม่แตกต่างกัน ส่วนประธานคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานกับผู้แทนครู และ ผู้แทนครูกับผู้อำนวยการ โรงเรียนมีความคิดเห็น แตกต่างกัน โดยผู้แทนครูมีความคิดเห็นต่อสภาพการบริหาร โดยใช้โรงเรียนเป็นฐานมากที่สุด

4. ด้านหลักการบริหารจัดการตนเอง ประธานคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานกับผู้แทนครูมีความคิดเห็น ไม่แตกต่างกัน ส่วนประธานคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานกับผู้อำนวยการ โรงเรียน และ ผู้แทนครูกับผู้อำนวยการ โรงเรียน มีความคิดเห็นแตกต่างกัน โดยประธานคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน มีความคิดเห็นต่อสภาพการบริหาร โดยใช้โรงเรียนเป็นฐานมากที่สุด

5. ด้านหลักการตรวจสอบและถ่วงดุล ประธานคณะกรรมการสถานศึกษา
ขั้นพื้นฐานกับผู้แทนครูมีความคิดเห็น ไม่แตกต่างกัน ส่วนประธานคณะกรรมการสถานศึกษา
ขั้นพื้นฐานกับผู้อำนวยการ โรงเรียน และ ผู้แทนครูกับผู้อำนวยการ โรงเรียน มีความคิดเห็น
แตกต่างกัน โดยผู้แทนครู มีความคิดเห็นต่อสภาพการบริหาร โดยใช้โรงเรียนเป็นฐานมากที่สุด

6. ด้านหลักนิติธรรม ประธานคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานกับ
ผู้แทนครูมีความคิดเห็น ไม่แตกต่างกัน ส่วนประธานคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานกับ
ผู้อำนวยการ โรงเรียน และ ผู้แทนครูกับผู้อำนวยการ โรงเรียน มีความคิดเห็นแตกต่างกัน โดย
ประธานคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน มีความคิดเห็นต่อสภาพการบริหาร โดยใช้
โรงเรียนเป็นฐานมากที่สุด

3.2 ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นต่อการบริหาร โดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน
จำแนกตามขนาดของโรงเรียน พบว่า โดยรวมไม่แตกต่างกัน ส่วนรายด้านพบว่ามีความคิดเห็น
แตกต่างกัน 2 ด้าน คือ ด้านหลักการกระจายอำนาจและด้านหลักการคืนอำนาจการจัดการศึกษา
ให้แก่ประชาชน

เมื่อพิจารณาการเปรียบเทียบรายคู่ พบว่า

1. ด้านหลักการกระจายอำนาจ โดยโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ โรงเรียน
ขนาดใหญ่ โรงเรียนขนาดกลาง และ โรงเรียนขนาดเล็ก มีความคิดเห็นต่อสภาพการบริหาร
โดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน แตกต่างกัน โดยโรงเรียนขนาดกลางมีความคิดเห็นต่อสภาพการ
บริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานมากที่สุด

2. ด้านหลักการคืนอำนาจการจัดการศึกษาให้แก่ประชาชน โดยโรงเรียน
ขนาดใหญ่พิเศษ โรงเรียนขนาดใหญ่ โรงเรียนขนาดกลาง และ โรงเรียนขนาดเล็ก มีความ
คิดเห็นต่อสภาพการบริหาร โดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน แตกต่างกัน โดยโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ
มีความคิดเห็นต่อสภาพการบริหาร โดยใช้โรงเรียนเป็นฐานมากที่สุด

ระยะที่ 2 นำข้อมูลที่ได้จากการศึกษาข้อมูลในระยะเวลาที่ 1 มาสนทนากลุ่ม

ผู้วิจัยได้นำข้อมูลที่ได้จากการศึกษาในระยะเวลาที่ 1 ด้านที่มีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นราย
ด้านจากน้อยไปหามาก 3 อันดับ เพื่อเป็นหัวข้อในการสนทนากลุ่มเพื่อให้คณะกรรมการ
สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้ให้ข้อเสนอแนะในการพัฒนาการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานสู่
ความเป็นเลิศ ซึ่งจากการศึกษา พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยเรียงจากน้อยที่สุดไปหามาก 3 ด้าน คือ
1) ด้านหลักการกระจายอำนาจ 2) ด้านหลักการบริหารแบบมีส่วนร่วม และ 3) ด้านหลักการคืน

อำนาจการจัดการศึกษาให้แก่ประชาชน สรุปข้อมูลที่ได้จากการสนทนากลุ่มตามความคิดเห็นของกลุ่มผู้ร่วมสนทนา ดังนี้

1. ด้านหลักการกระจายอำนาจ สรุปได้ดังนี้

1.1 การกระจายอำนาจในสถานศึกษาผู้บริหารสถานศึกษาควรวิเคราะห์ภารกิจและบุคลากรของโรงเรียนให้ชัดเจนว่า ภาระงานใดควรกระจายอำนาจแบบแบ่งอำนาจ มอบอำนาจหรือให้อำนาจการตัดสินใจแบบเบ็ดเสร็จแก่ผู้ร่วมงานและผู้ที่เกี่ยวข้อง ให้ผู้ร่วมงานมีโอกาสตัดสินใจในการทำงาน ซึ่งจะส่งผลต่อประสิทธิภาพและประสิทธิผลการบริหารสถานศึกษา

1.2 ผู้บริหารสถานศึกษา ควรปรับระบบและกลไกการจัดการศึกษาให้มีความคล่องตัว โปร่งใส เป็นธรรมและสามารถตรวจสอบได้ โดยสถานศึกษาควรคำนึงถึงการมีส่วนร่วมการตัดสินใจจากทุกฝ่าย ยกย่อง เชิดชูเกียรติให้แก่บุคคลหรือชุมชนที่เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาสามารถเป็นตัวอย่างและให้ลดหย่อนการเสียภาษีได้ด้วย

1.3 สถานศึกษาควรกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษา ทั้งด้านวิชาการ งบประมาณ การบริหารงานบุคคลและการบริหารทั่วไป ไปยังคณะบุคคลที่มาจากประชาชน ชุมชน และท้องถิ่นในระดับเขตพื้นที่การศึกษาและระดับสถานศึกษา เพื่อทำหน้าที่กำกับ ดูแล ส่งเสริม สนับสนุนการศึกษาของชุมชนท้องถิ่นให้เป็นไปตามความต้องการของชุมชนและท้องถิ่น โดยสอดคล้องกับนโยบายและมาตรฐานการศึกษาของชาติ

1.4 การจัดการศึกษาแบบกระจายอำนาจ สถานศึกษาควรใช้หลักการมีส่วนร่วม หลักการบริหารจัดการที่ดี หลักคุณภาพการศึกษา หลักการตรวจสอบและถ่วงดุล หลักระดมทรัพยากร หลักความเป็นวิชาชีพ หลักการจัดการอย่างเป็นระบบและหลักบูรณาการ

2. ด้านหลักการบริหารแบบมีส่วนร่วม สรุปได้ดังนี้

2.1 ภายในสถานศึกษาควรจัดให้มีการประชุมออกความคิดเห็น เปิดโอกาสให้ครูได้ร่วมกันวางแผน กำหนดเป้าหมาย ให้ข้อเสนอแนะ ทบทวนผลการบริหารงานรวมทั้งเสนอแนวทางแก้ไขปัญหาในการบริหารงานในรอบปี

2.2 สถานศึกษาควรเปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในท้องถิ่นได้มีโอกาสนำเสนอความคิดเห็น ความรอบรู้ ความชำนาญ และภูมิปัญญาท้องถิ่นมาใช้เพื่อให้เกิดประโยชน์ทางการศึกษา

2.3 สถานศึกษาควรส่งเสริมให้องค์กรเอกชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาโดยเฉพาะในเรื่องของการส่งเสริมสนับสนุนด้านงบประมาณการเงินและสินทรัพย์

ในรูปของคณะกรรมการ ตัวอย่างเช่น สมาคมครู สมาคมผู้ปกครอง สมาคมศิษย์เก่า คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และมูลนิธิต่าง ๆ เพื่อส่งเสริมและสนับสนุนให้เกิดระบบเครือข่ายของทุกภาคส่วนในการพัฒนาการจัดการศึกษา

2.4 สถานศึกษาควรมีการประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสาร ความต้องการและหรือความก้าวหน้าของสถานศึกษาต่อสาธารณชนอย่างสม่ำเสมอ

3. ด้านหลักการค้ำอำนาจการจัดการศึกษาให้แก่ประชาชน สรุปได้ดังนี้

3.1 ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่ายไม่ว่าจะเป็นผู้บริหาร คณะครู ผู้ปกครองและชุมชน ควรศึกษาทำความเข้าใจเกี่ยวกับหลักการ แนวคิดของการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน เพื่อหาแนวทางที่ทำให้เกิดความสำเร็จและหลีกเลี่ยงความผิดพลาด

3.2 ควรมีการประชาสัมพันธ์อย่างกว้างขวางและเปิดโอกาสอย่างแท้จริงในการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของโรงเรียนของผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง

3.3 โรงเรียนควรจัดกิจกรรมเพื่อให้ชุมชนได้เข้ามารับรู้การจัดการศึกษาแต่ละด้านของโรงเรียน

3.4 ช่วยเหลือบุคลากรในโรงเรียนและชุมชนเพื่อให้เข้าใจบทบาทของตนเองที่ต้องเปลี่ยนแปลงไปพร้อมกับการนำรูปแบบการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานมาใช้

อภิปรายผล

จากการวิจัยเรื่อง สภาพการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานองคาย เขต 1 มีประเด็นที่น่าสนใจและนำมาอภิปรายผลดังนี้

1. โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานองคาย เขต 1 มีสภาพการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน โดยรวมอยู่ในระดับมาก อาจเป็นเพราะโรงเรียนเป็นฐานบริหารจัดการ หรือ การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน (School Based -Management) เป็นระบบของการบริหารจัดการที่แพร่หลายและยอมรับกันในประเทศที่พัฒนาแล้ว ทั้งในยุโรป อเมริกา ออสเตรเลีย ฮองกง (ถวิล มาตรการเยี่ยม. 2545 : 40) ในประเทศไทยถูกนำมาใช้ตามสารบัญญัติของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 มาตรา 40 ตั้งแต่เดือน สิงหาคม พ.ศ. 2545 และ (อุทัย บุญประเสริฐ. 2542 : 10) การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานเป็นนวัตกรรมทางการบริหารที่ให้สถานศึกษามีอิสระในการบริหารและจัดการเรียนการสอน และที่สำคัญเป็นการคืนอำนาจให้ประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการ จัดการศึกษาอย่างแท้จริง

(ซีระ รุญเจริญ, 2553 : 187) ประกอบกับรัฐบาลมีนโยบายการเร่งรัดปฏิรูปการศึกษาโดยยึดคุณธรรมนำความรู้ มุ่งมั่นที่จะขยายโอกาสทางการศึกษา โดยคำนึงถึง การพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานทางการศึกษาทุกระดับ การจัดการศึกษาจะเน้นการกระจายอำนาจไปสู่เขตพื้นที่การศึกษา สถานศึกษาและท้องถิ่น โดยประชาชนมีส่วนร่วมเพื่อให้การศึกษาสร้างคนและสร้างความรู้ ผู้สังคมนคุณธรรม (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2550 : 10) ซึ่งเรื่องดังกล่าวสอดคล้องกับการวิจัยของ ปณต จตุพศ (2551 : 101) ได้วิจัยเกี่ยวกับระดับการปฏิบัติการบริหาร โดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน ของ โรงเรียนมัธยมในเขตพื้นที่ศึกษานนทบุรี เขต 2 ที่เป็นครูผู้สอนและคณะกรรมการสถานศึกษา พบว่า มีระดับการปฏิบัติงานการบริหาร โดยใช้โรงเรียนเป็นฐานอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับการวิจัยของ สกล สัตยธรรม (2550 : 65-67) ที่ศึกษาวิจัยสภาพการบริหาร โดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของโรงเรียนในฝัน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจะเชิงเทรา เขต 1 พบว่ามีสภาพการบริหาร โรงเรียนเป็นฐานอยู่ในระดับมาก และ สอดคล้องกับการศึกษาวิจัยของ ทิพย์สุคนธ์ สอนพลทัน (2553 : 56-57) การศึกษาสภาพการบริหาร โดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของสถานศึกษาในสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษายโสธร เขต 1 จากการศึกษาพบว่าสภาพการบริหาร โดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของสถานศึกษาในสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษายโสธร เขต 1 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก แต่ในเรื่องดังกล่าวนี้ไม่สอดคล้องกับการศึกษาวิจัยของ อาชวี บุตรวงศ์ (2550 : 154-58) ที่ศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการบริหาร โดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน ในโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานองคาย เขต 2 พบว่า โรงเรียนสังกัดโรงเรียนในสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานองคาย เขต 2 มีการบริหาร โดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง และไม่สอดคล้องกับการวิจัยของ ประดับ ยอดป้องเทศ (2551 : 89-94) ได้ทำการศึกษาการรับรู้บทบาทหน้าที่และการมีส่วนร่วมบริหารตามโครงสร้างของการบริหาร โดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษaxonแก่น เขต 4 ผลการวิจัย พบว่า การรับรู้บทบาทหน้าที่ตามโครงสร้างการบริหาร โดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษaxonแก่น เขต 4 โดยภาพรวมและรายด้าน อยู่ในระดับปานกลาง

2. สภาพการบริหาร โดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน จำแนกตามสถานภาพของคณะกรรมการสถานศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้านตามสถานภาพ พบว่า อยู่ในระดับมากทั้งหมด โดยเรียงอันดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ ผู้อำนวยการโรงเรียน ผู้แทนครู และประธานคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ตามลำดับ และผลการเปรียบเทียบการบริหาร

โดยใช้โรงเรียนเป็นฐานตามสภาพของคณะกรรมการสถานศึกษา พบว่า ประธานคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้แทนครู และผู้อำนวยการโรงเรียนมีความคิดเห็นต่อการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานโดยรวมและรายด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ ผู้อำนวยการโรงเรียนเป็นผู้ที่มีบทบาทหน้าที่ความรับผิดชอบในด้านการบริหารจัดการของสถานศึกษามากกว่า ผู้แทนครู ซึ่งมีความรู้ความเข้าใจในเรื่องนโยบายด้านการบริหารและด้านการจัดการศึกษาน้อยกว่า ส่วนประธานคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานถึงจะมีความรู้ความเข้าใจในเรื่องการบริหารและการจัดการศึกษาอยู่บ้างแต่ก็ไม่ได้มีโอกาสเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษามากนัก แม้ว่ากฎหมายจะได้กำหนดให้มีการกระจายอำนาจแล้วก็ตาม การเข้ามีส่วนร่วมก็เป็นเพียงในรูปของคณะกรรมการส่วนใหญ่จะเป็นเพียงการมาร่วมรับทราบ ร่วมปรึกษาหารือเท่านั้น ซึ่งผลการวิจัยสอดคล้องกับณรงค์ โภคสวัสดิ์ (2550 : 105-107) ที่ศึกษาสภาพการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษายโสธร เขต 1 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา ผู้แทนครู และผู้ปกครอง จำแนกตามตำแหน่ง พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษากับผู้แทนครู และผู้ปกครองมีความคิดเห็นแตกต่างกัน ในด้านการกระจายอำนาจ และด้านการบริหารแบบมีส่วนร่วม ผู้บริหารสถานศึกษา ผู้แทนครู และผู้ปกครองมีความคิดเห็นแตกต่างกัน แต่ไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของ นงศ์ แข็งแรง (2550 : 116) ที่เปรียบเทียบสภาพ ปัญหา และประสิทธิผลการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่มุกดาหาร พบว่า ความคิดเห็นของผู้บริหาร ประธานกรรมการ และครูผู้สอน พบว่า มีความคิดเห็นต่อการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานไม่แตกต่างกัน

3. สภาพการบริหารโรงเรียนเป็นฐาน จำแนกตามขนาดของโรงเรียน โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก โดยเรียงอันดับค่าเฉลี่ยการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานจากมากไปหาน้อย 3 อันดับ คือ ด้านหลักการบริหารจัดการตนเอง ด้านหลักการตรวจสอบและถ่วงดุล และด้านหลักนิติธรรม ตามลำดับ และผลการเปรียบเทียบการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน จำแนกตามขนาดของโรงเรียน พบว่า ทั้งโรงเรียนขนาดเล็ก โรงเรียนขนาดกลาง โรงเรียนขนาดใหญ่ และโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ มีการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานไม่แตกต่างกัน ที่ผลการวิจัยเป็นเช่นนี้ อาจเป็นเพราะว่า สถานศึกษาแต่ละแห่งได้ใช้กรอบแนวคิดเดียวกันในเรื่องการบริหารแบบมีส่วนร่วม เกี่ยวกับการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน (SBM) ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน และสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา โดยปรับรายละเอียดแต่ละขั้นตอนนี้ให้มีความชัดเจนยิ่งขึ้นและ สอดคล้องกับเป้าหมายของสถานศึกษา

สภาพความต้องการของท้องถิ่น แล้วกำหนดแนวทางแสวงหาหนทางที่จะพัฒนา บนพื้นฐานการจัดการศึกษาให้เป็นไปได้ โดยกำหนดโครงสร้างประยุกต์ขึ้นใหม่ตามความเหมาะสม รวมทั้งปัจจัยที่จำเป็นมีการกำกับ ติดตามให้การสนับสนุนตามกระบวนการบริหาร อีกทั้งการกำหนดขอบข่ายความรับผิดชอบงาน การวางกรอบงานหลักตามที่กำหนดในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 แยกส่วนตามงานที่ปฏิบัติจริง สอดคล้องกับงานวิจัยของ ประลอง ไชยวี (2555 : 179) ที่ศึกษาสภาพการบริหารงานโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 2 พบว่า ทั้งโรงเรียนขนาดใหญ่ และขนาดเล็ก มีระดับความคิดเห็น โดยรวมอยู่ในระดับมาก และยังสอดคล้องกับบุญกุล แข่งดี (2551 : 87) ที่พบว่า การรับรู้ยุทธศาสตร์การบริหารโรงเรียนเป็นฐานของผู้บริหาร ครูและคณะกรรมการสถานศึกษาของโรงเรียนมัธยม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจังหวัดหนองคาย โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อเปรียบเทียบการรับรู้ยุทธศาสตร์การบริหารโรงเรียนเป็นฐานของผู้บริหาร ครูและคณะกรรมการสถานศึกษาตามขนาดคือ โรงเรียนขนาดเล็ก โรงเรียนขนาดกลาง โรงเรียนขนาดใหญ่ พบว่า มีการรับรู้ที่ไม่แตกต่างกัน สอดคล้องกับการวิจัยของ นงค์ แข็งแรง (2550 : 116) ที่เปรียบเทียบสภาพ ปัญหา และประสิทธิผลการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่มุกดาหาร พบว่า ในโรงเรียนขนาดต่างกัน มีการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานไม่ต่างกัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของ อาซัว บุตรวงศ์ (2550 : 154-58) ที่ศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 2 ซึ่งพบว่า โรงเรียนขนาดใหญ่มีการดำเนินการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานสูงกว่าโรงเรียนขนาดเล็ก และนอกจากนั้นยังไม่สอดคล้องกับ อ้อย ทองภู (2552 : 63-64) ศึกษาเกี่ยวกับความพร้อมในการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของโรงเรียนประถมศึกษา ในอำเภอน้ำเหิน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า ความพร้อมระหว่างโรงเรียนขนาดเล็ก ขนาดกลาง และขนาดใหญ่ โดยรวมและรายด้านแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะสำหรับการนำไปใช้

1.1 ผลการวิจัยพบว่า สภาพการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 1 โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อเปรียบเทียบตามขนาดของโรงเรียนพบว่า สภาพการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของโรงเรียนขนาดเล็ก โรงเรียนขนาดกลาง โรงเรียนขนาดใหญ่ และโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ ไม่แตกต่างกัน แสดงให้เห็นว่าโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 1 ให้ความสำคัญกับการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน และนำมาปรับใช้เป็นแนวทางในการดำเนินการจัดการศึกษากับโรงเรียนทุกโรงเรียน เพื่อให้การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานประสบผลสำเร็จ มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ควรมีการจัดกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างโรงเรียนในกลุ่มเครือข่าย หรือโรงเรียนต่างกลุ่มเครือข่าย เพื่อให้การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานในทุกโรงเรียนเป็นนวัตกรรมในการจัดการศึกษาที่ส่งผลให้เกิดประโยชน์สูงสุด และคงทน เพื่อให้เกิดแนวทางหรือรูปแบบในการจัดการศึกษาที่ดีอย่างต่อเนื่องต่อไป

1.2 จากการวิเคราะห์ความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานตามสถานภาพของคณะกรรมการสถานศึกษา ผู้อำนวยการเป็นผู้ที่เห็นว่าโรงเรียน มีการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน มากที่สุด ซึ่งต่างจากคณะกรรมการฝ่ายอื่น ๆ แสดงให้เห็นว่าคณะกรรมการอาจยังไม่เข้าใจในเรื่องการของบริหาร โดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน จึงควรมีกิจกรรมเพื่อสร้างความเข้าใจ ให้กับคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อให้เกิดความเข้าใจไปในทิศทางเดียวกัน ซึ่งจะส่งผลให้การบริหาร โรงเรียนเกิดประโยชน์สูงสุดต่อไป

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรทำการศึกษาความสัมพันธ์การมีส่วนร่วมของบุคคลในชุมชนกับโรงเรียนในการบริหารโรงเรียนแบบใช้โรงเรียนเป็นฐาน เช่น ผู้บริหาร ครูผู้สอน ผู้ปกครอง ผู้นำการปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นต้น

2.2 ควรศึกษาถึงปัจจัยที่จะทำให้เกิดปัญหาสำคัญต่อการบริหารจัดการเพื่อหาแนวทางแก้ไข

2.3 ควรศึกษาความคิดเห็นหรือความต้องการของชุมชนต่อการจัดการบริหาร
โรงเรียนด้านต่าง ๆ เพื่อเป็นแนวทางในการพิจารณา นโยบายการจัดการศึกษาให้เหมาะสมกับ
ชุมชน